

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f
Fél évre . . . . . 5 K — f
Negyed évre . . . 2 K 50 f
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:

= Megállapodás szerint

Nyilttér soronként 1 K

Kéziratokat

nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

A törvényhatósági bizottsági tagok választásához.

A vármegye közigazgatás és politikai. Az államkormányzásban szüntelenül jelentkező nemzetietlenség sajnos elég okot ad arra, hogy a közigazgatás rovására sokat politizáljon. A most lefolyt választás is ebből a két szempontból érdekes.

Laptársaink majdnem egyhangulag a néppárt teljes vereségének minősítik a most lezajlott választást, a melyen körülbelül 150 bizottsági tag nyert mandátumot a vármegyei ügyek intézésében való részvételre. Néppárt?! Ki beszél itt néppárt-ról? Ki beszél Kálmán király óta a boszorkányokról?! Az a kigyó, a melyeknek olyan tréfát nem ismerő kuruc csizmasarokkal törték össze a fejét és gázolták le a farkát, nem kelhet életre többé, ha szétgázolt testének egy-néhány ize végvonaglásában imitt amott mozog is. Hiába fujja sipját a muraközi kigyóbüvölő, a néppárt ennek a vármegyének sem a politikájában, sem a közigazgatásában sem nem szoroz, sem nem oszt. A függetlenségi és 48-as párt különben — legalább ebben a kerületben így történt — nem is tette pártkérdéssé

ezeket a választásokat. Felesleges is lett volna. Itt szenvedte a néppárt egyik legérzékenyebb és óriási arányú vereségét. Az a kis evőkanálnyi, a mi megmaradt belőle, minden veszedelem nélkül ott visonghat a közgyűlési terem sötétebb sarkában.

Arról is nyugodtak vagyunk, hogy ebből a kerületből a vármegyei munkapárt (ezt az ördögöt egész bátran a falra festhetjük!) sem számíthat egyetlen tagot sem s a hogy a választások eredményét ismerjük, az úszult talán egyáltalában meg sem született. Vagy ha megszületett, hát neki jobb lett volna nem születni. Neki még a közgyűlési terem sarkában sem lesz helye. Legfeljebb lapíthat valahol észrevétlenül a pad alatt. Mindegy ha olyan előkelő és annyira hasznavehetetlen vezére lenne is, mint Festetics Tasziló gróf, aki egyszerre részt kíván a vármegyei életből, de persze csak messziről és közvetve. Ohó, nemes gróf! Nyájas idegen! Ön azt hiszi, hogy Zalavármegyének évszázados tradícióit valakik kedvéért csak úgy hirtelenül felforgatni olyan könnyű dolog. Téved. Terelje csak vissza főuri tevékenységét az eddigi medrébe. Az sokkal kényelmesebb, sokkal

zavartalanabb. A vármegye majd csak elnékülözi azt továbbra is.

Ezek után talán konstatálhatjuk azt, hogy a közgyűlési terem a politika szempontjából lényeges változást nem mutat. Ami a közigazgatás nézőpontjából érdekes, az a változás is csekélyebb, mint hittük volna. Sajnos a társadalmi osztályok mind nagyobb zajt ütő harcában az egyes érdekszférák most már annyira távolodtak egymástól, hogy egész bátran lehet a kabátos és nem kabátos tábor harcáról beszélni. Hangsúlyozzuk, teljes joggal kíván teret magának a közigazgatás terheivel és mind érezhetőbb mértékben megrakott földműves osztály és nem titkoljuk a fölött való örömeinket sem, hogy jól esik hallani, a mikor a közgyűlési teremben a balsarokból néha egész sikerülten kel a falusi érdekek védelmére egy-egy polgártársunk, de viszont igaz az is, hogy erre már éppen elegenden vannak.

Sem nekik, sem az autonómiának, sem a közigazgatásnak nem használna, ha annak az abszolút negációnak tudnának többséget szerezni, a melyre ők majdnem minden meghozandó áldozattal szemben

Levél.

Asszonyom!

Mindenekelőtt bocsásson meg, hogy mézes-heteiben ilyen kellemetlen és keserű érzésekkel telt levéllel zavarom, de olyan dolgokat akarok itt önnek elmesélni, amik nézetem szerint öre nem éppen érdektelenek.

Ha elolvassa e levél alatti aláírást, látni fogja, hogy egy szegény színésznő beszél önhöz, a boldog, öthetes asszonykához. Ön, ki talán még csak a közel múltban hagyta el az orgalmasok zárdáját s csupán a Mindenható és a szülői szeretetről hallott, nehezen fogja megérteni, hogy van ezeken kívül még egy szeretet, amely szeretet elnyeréséért tudunk tengernyi áldozatot is hozni. Ön ezt a szeretetet nem ismeri. Azt a férfit, kit kegyedhez esatoltak egy egész életre, talán esküvője előtt nem is látta, vagy ha látta is, de nem ismerte. De az nem baj. Azokban a körökben, hova ön és férje tartoznak, ez már megszokott dolog. Ott a házasságokat úgy szokták elintézni, mint ahogyan elintézték az Önét is.

De nem akarom untatni, asszonyom, elmélkedéssel, hiszen ön boldog s amint mondják, szép és gazdag is.

Csupán egyre akarok kissé bővebben kiterjeszkedni, amit lehet, hogy már ön is tud, de lehet, hogy figyelmes szülői eltitkoltak ön előtt.

Én egy szegény kis színésznő vagyok. Vala-

mikor lézba tudtam ejteni a főváros férfinépét. Vágyódott ajkuk csókjaim után s én nem fogadtam meg egy csókot sem, de szívet azt nem fogadtam el tőlük. Szerelmet nem ismertem, csak mámort.

Lovagjaim igen előkelő sarjak voltak. Hogy többet ne említsek, köztük volt az ön édesapja is. Tudja asszonyom, hogy mit jelent ez? Az ön édesapja, kinek kezét oly sokszor csókolta s kiről bizonyára mindeddig azt gondolta, hogy legjobb apa s a leghüségesebb férj, mondom az ön édesapja is az én rendes éjszakai látogatóm köré tartozott. Én i asszonyom? Én rendes és kitarított szeretője voltam az ön kedves papájának. Nem mondhatom, hogy a legboldogabb emlékek maradtak meg ezen időből, de azért nem panaszkodom rá. Pontos és bőkezű fizető volt mindig. De tudja, kedves asszonyom, mi színésznők, különösen mi fiatalok vagyunk, szeretünk az életben nagyon mélyen tobzódni s mindig egy és ugyanazon kopaszodó bácsi léha fecsegéseit hamarosan meg is unjuk. Így volt ez a maga papájával is. Meguntam. S egy este, mikor az előadás után hazakísért, röviden tudtára adtam, hogy többé nem szorulok udvarlásra s lehetőleg igyekezzék engem kerülni. Tudtam, hogy ez rosszul fog esni papájának, de mégis megtettem. Ő nehezen akarta elhinni szavaimat, de mikor lakásomhoz érünk s a kapuban kezet fogtam vele, ami azt jelentette, hogy hozzám, mint eddig minden nap megtette,

nem jöhet fel, sirva fakadt. Roppant nevetésesnek és komikusnak találtam a helyzetet s szinte rosszul esett, hogy kacagásomat magamba kellett fojtanom.

Másnap aztán, éppen mikor öltözködtem, az inasom azt jelentette, hogy egy ur akar velem beszélni. Kinéztem az ajtón s mikor megláttam, hogy az ön papája ácsorog a folyosón, nagyon dühös lettem s Janeival, az inasommal kidobattam. Érti ön asszonyom? Kedves papáját, egy valamikor szép és gazdag, most azonban rut és szegény színésznő kidobatta.

Egyszer levelet kaptam tőle, melyben kért és könyörgött, hogy vegyem vissza, ő elfelejti a történeteket és megbocsát. Én azonban össze-téptem a levelet s válasz nélkül hagytam.

Kisebb gondom is nagyobb volt annál, hogy egy öreg, köszvényes urnak irjak levelet akkor, mikor egy déleceg, fess huszárfőhadnagy remegve lesi minden elejtett szavamat. Ez a huszárfőhadnagy most az ön férje.

Ugy-e ért engem, asszonyom? Kiadtam k. papájának az utját, hogy szerethessek egy férfit, igazi szeretettel, tisztán és önzetlenül.

Én, ki addig nem ismertem, mi a szerelem, mi a boldogság, akkor hinni kezdtem az örök szerelemben. Szerettem s kértem, könyörgtem hozzá, hogy ő is szeressen tisztán, gondolja, hogy én is tiszta és jó vagyok, hogy felejtse el a múltat, az én bűnös múltamat úgy, ahogy én elfeledtem azt . . . !

oly szívesen és sokszor önző módon helyezkednek. A közigazgatásnak s vele együtt sok kulturális mindenegyébnek a csődjét jelentené ennek a felfogásnak a diadala, az autonomia végperceit, a hazával és az alkotmánnyal egyidős vármegyei rendszer alkonyát, talán nemzeti önállóságunk főpilléreinek kidőlését, aktuális szóval: a közigazgatás államosságát. Hogy pedig ezt polgártársaink nem akarják, azt szentül hisszük.

A mezőgazdasági hitel.

Mezőgazdasági termelésünk, mint a közzétett agrárprogram megállapítja, csak úgy állhatja meg a külfölddel a versenyt s csak úgy küzdhet meg a termelési költségeknek, a munkabéreknek szakadatlan emelkedésével, ha fokozatosan belterjessé válik. Hazánk mezőgazdasága a kedvező természeti erők felhasználásával még nagy arányú fejlődésre képes, de kell is fejlődnie, ha azt akarjuk, hogy a magyar föld a folyton szaporodó népességet eltartsa s e mellett lehetővé tegye az emelkedő igények kielégítését is. Arra kell törekednünk, hogy minden fűszál helyén kettő teremjen, hogy a gazda tökéletesen kiaknázza a föld termőerejét. Am de a termelésnek ilyen magas fokra fejlesztése a szakértésen kívül jelentékeny pénzbefektetést követel. A befektetésre alkalmas pénzt pedig csakis jól szervezett hitel biztosíthatja.

A hitel kétféle, úgy mint ingatlan jelzálog hitel és személyi hitel. A magyar gazdának ma tulajdonképpen csak az előbbi áll rendelkezésére, az is igen gyakran terhes feltételek mellett. A személyi hitel szervezetének kiépítéséről kellő mértékben még nem történt gondoskodás, csak újabban igyekeznek hitelszervezeteink anyagi erejükhöz mérten e hiányt pótolni. Az Országos Központi Hitelszervezetben tömörülő, egyre növekvő számú mezőgazdasági szervezetek azonban csak akkor fognak igazi eredményeket felmutathatni és hivatásuk szerint a kisember javára üdvös tevékenységet kifejthetni, ha központjuk anyagi megerősítéséről törvényhozási úton gondoskodunk.

Legcélravezetőbbnek látszó mód erre az, hogy a kormányt törvény kötelezze megfelelő nagy kamatmentes pénzüsszegnek az Országos Központi Hitelszervezeteknél való állandó elhe-

lyezésére, amire minden nehézség nélkül módot nyújtanak a mindenkori pénztári készletek.

Ami a jegybank kérdését illeti, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ismételtén az önálló magyar jegybank felállítását mellett foglalt állást. Kellő biztosítékot követelt azonban egyttal arra is, hogy az önálló jegybank megszervezése alkalmas időben, kellő előkészítés útján történjék s hogy ez az önállósítás sem állami hitelűkre, sem magán hitelviszonyainkra káros befolyást ne gyakoroljon. De tekintet nélkül arra, hogy a törvényhozás az Osztrák-Magyar Bank szabadságának megújítása vagy önálló nemzeti jegybank felállítását mellett foglalja a magyar gazdátársadalom követeli, hogy a jegybankosító intézet szabadsága fejében oly reformok életbe léptetésére köteleztessék, amelyek a gazda személyi hiteligenyének megfelelő kielégítését lehetőleg biztosítják.

Az egyik eszköz volna e célra az a programunkban említett kikötés, hogy a jegybank alaptőkéjének meghatározott részéig tartozzék hosszabb lejáratú gazdátársadalmi kölcsönök isleszámítani egy bejegyzett szövetkezeti cég jóállása mellett. Nem szorult bővebb magyarázatra, mennyivel olcsóbbá tenné a gazda hitelét az ily intézkedés, mely tömördek felesleges közvetítő és uszolás kizárásával épp úgy közvetlenül ömleszténé a mezőgazdaság erejébe a gazdasági életet erőt, mint a hogyan ezt a kereskedelmi körök élvezik.

A hitelre szoruló mezőgazdaságnak egy másik forrást az ingó jelzáloghitel szervezése nyitna meg. A mezőgazdasági ingó jelzáloghitel intézményének törvényes megalkotása ugyanis lehetővé tenné a gazdának ingó vagyonuk, állatállományuk, terményeik elzálogosítását olyképen, hogy azok az elzálogosítás tartama alatt is birtokukban maradjanak. Ilyen ingójelzáloghitel nyújtására feljogosítandó közhasznú szövetkezetek olyan időben, amikor a gazda egyébként nem képes pénzhez jutni, reménybeli termésére hízalóba állított állatállományára vagy gazdasági felszerelésére, ezek jelképes zálogul lekötése ellenében előleget adnak és mint több idegen állam példája mutatja, áldásos módon szolgálják a mezőgazdasági hitelszükségletet.

Az olcsó hitel, a kellő időben rendelkezésre álló és e mellett okserüen felhasznált hitel valóságos áldás a mezőgazdaságra, mert paragon heverő területeket termékenyít meg és gyümölcsöt fakaszt ott, ahol neküle csak sivar pusztaság maradna. Rájta legyünk, hogy hiteléletünk fejlődése, mezőgazdasági hitelügyünk elodázhatatlan kiépítése ily irányban üdvös hatással legyen egész nemzeti termelésünkre.

S ő ígérte, megfogadta, hogy szeret. És én hittem neki. Hittem s csalódtam, mint annyi más.

Észrevettem, hogy beszédeim untatják, esőkjaimat kelletlenül fogadja s gyakran emlegetni kezdte, hogy pénzzavarban van.

Mikor láttam, hogy hiába minden törekvésem, magamnak visszahódítani nem sikerül: lemondtam. Irtam neki egy levelet, melyben visszaküldöttem ékszerait, ajándékait s feloldottam az adott szava alól. Megírtam neki, hogy saját magamért nem is könyörögnék, hanem azért az ártatlan kis leányért, kit nem lehet anyja büne miatt vádolni. Mondom, ezért a kis szegény gyermekért fordultam hozzá segítségért, hogy ne feledkezzék meg róla. Éa elmegyek útjából örökre, csak a gyermeket ne hagyja el. Legyen gondozója, szívében adjon egy kis helyet szegénykének, hiszen ő mit sem tehet az én könnyelműségemről.

Mikor ezt a levelet elküldtem neki, az volt a szándékom, hogy ha kedvező választ megkapom, mégegyszer utoljára találkozom vele, nem másért, csak hogy elbúcsúzhassak és szívére köthessem gyermekünk sorsát, aztán pedig végezek saját magammal.

Szerettem annyira, hogy megtudtam volna érte halni s itt hagyni fényt, pompát, hirt és dicsőséget.

A levelemre azonban nem válaszolt. Vártam, talán eljön saját maga. Nem jött.

S mikor láttam, hogy már hallani sem akar

rólam, akkor ismét élni akartam, nem magamért, óh nem, — gyermekemért.

Hol van azonban annak a színésznőnek a dicsősége, melyik szeretni is tud?

Lábam alatt lesüppedt az a talaj, amelyen addig jártam s a volt versenytársaimat valóságos örömmámor fogta el.

Szegény lettem. S a nélkülözések ruttá is tetek, de gyermekemért még sem dobtam el az életet, hanem küzdöttem s szenvedtem, mint ahogy szenvedek most is.

S most öt évre rá a történetem, mikor meghallottam, hogy leánykám atyja önt vezeti az oltárhoz, nem tudom, hogyan és miért gyűlölni kezdtem az embereket. Visszagondoltam bűnös multamra, visszagondoltam arra a perere, amikor az ön férjének hittem s magamat karjaiba dobtam. S mikor ezekre visszaemlékezem, megutálom magamat, megutálom a világot, mely az én lelkekre vágyott s bosszuért lihegek.

S ekkor jött az a gondolatom, hogy miandzt megírom önnek. Tudtam, hogy fájdalmat szerzek levelemmel, de hol van a sors könyvében megírva az, hogy csak az igaznak, a jónak kell szenvedni?

Ezek után sok szerencsét és zavartalan boldogságot kíván — egy kis színésznő.

Ifj. Orsits Ferenc.

A hét tarlójáról.

Arany János aranya. Történt vala pedig az Urnak 1847-ik esztendejében, hogy egy Arany János nevű nótárius ember a Kisfaludy-Társaság pályázatán Toldy nevű költeményes művével 20 sárga csikókat nyert. Nagy eset, hogy ő nyert, még nagyobb, hogy épen 20 aranyat nyert és a legnagyobb, hogy ezen aranyakból kettő még a mai napig megvan. A jó Arany János eitevé aranyai kettejét a lúdafiba s azok ott maradtak, miglen gradát cserélniök kellett. Arany János ugyanis később nagy ember lett, sőt meg is halt. Az aranyakat pedig menyé, Arany Lászlóné örökölte, kinek halálával Vojnovits Gézané birtokába kerültek. Arany János időközben akkora nagy emberre lett, hogy nemesak az ország, hanem saját szülővárosa is szoborral tisztelte meg emlékét. Ennek leleplezésekor tartott Beöthy Zsolt egy szép beszédet, mely annyira meghatotta Vojnovits Gézanét, hogy az egyik aranyat Beöthynek ajándékozta.

Mit érezhetett Beöthy Zsolt, mikor e szép és csakugyan becses emléktárgyat kezébe kapta? Alig lehet elképzelni; a visszaemlékezés, a megtiszteltetés könnybe borította szeméit; hisz ő maga egyik legnagyobb értője, magyarázója Arany szellemének. Mindenesetre a legszebb jutalom ez, ami csak érhetette őt.

Hanem mit érezhetnek ilyen hírek olvasása felett, a mai irodalom munkásai a gyöngye, törpe utódok. Mosolyra huzódott ajakkal fujnak egy szívás füstöt a kávéház levegőjébe, nevetnek egyet a naivságon, melyet a „vén Beöthy“ érzékeny lelkületéből vének kiolvashatni. Szegény öreg naiv irodalmárok, kik a 20 arany pályadíjból kettőt emlékebe tesznek el és nyögik mellette a nyomoruság keserveit! Szegény rokonok, kik a nagy költő ereklyéit megőrzik, sőt méltóknak ajándékol adják, holott az egy bizarr gyűjtőnek nagy pénzért volna eladható! Szegény irodalom tanár, ki könnybe lábadt szemekkel fogadja az értékes ereklyét! Mit értetek ti a modernséghez, hisz ti azt hiszitek, hogy az irodalommal való foglalkozás hivatás dolga, mit tudjátok ti azt, hogy ez ma már üzlet s pályázatok csak arra valók, hogy évről-évre meddők maradjanak, mit tudjátok ti azt, hogy ma a kárt ya asztalnál, löversenyen többet lehet nyerni, mint bármely remekművel az Akademián, s talán azt hiszitek, hogy két aranyat, két ilyen gyémántot aranyat nem is lehetett volna észszerűbben értékesíteni?

És — no lám, — mégis csak jó, hogy ilyen esetek is fordulnak elő: legalább, a kinek van érzéke a naivitásban rejlő humor iránt, elmosolyoghatja magát . . . Vagy talán az is könnyű zzen?

* * *

(Az ankét.) A kormány egy monopolium javaslatot terjesztett a közelmúltban az országgyűlés elé. A petróleum és a földgázok kutatásának és felhasználásának monopolizálása volna e szerint az állam részére egy új és bőséges jövedelmi forrás. Mindenesetre bizonyos az, hogy ez a monopolium — legalább direkt — nem nyomná a kisembert, tehát ezt az elemet, melynek keservesen leizzadt zsiarával kenegetik az állam nyikorgó székérekét. Talán a monopolium bérbeadásával — újabb és nálunk már nem szokatlan panamáknak nézhetünk eléje s nem valószínűtlen az sem, hogy egynemely eddig petróleum panamáknak utazott urak és körök kénytelenítve lesznek az új monopolium folytán a panamázás újabb módjait kitalálni — hanem ez itt mind nem fontos. A fontos egyedül az, mint a kérdésben szakemberek most összegyűlt tömegének jankiáltása mutatja, hogy a kormány merészkedett ez ügyben ankétet össze nem hivatni. Határozottan megrovási kalandot érdemel a kormány e miatt. A szabadelvű aera ugy kifejlesztette nálunk az előleges hosszadalmas és a körülményekhez képest nagyon gyakran felesleges székézés divatját, hogy az ma már közszükségletet képez s a szakférűk nagy része bizonyára már most hirtelen emésztési zavarokba fog esni a bentrekedt szakkvélemény ki nem adhatása miatt, a mi természetesen országos hiba, nagy bűn a közérdek ellen s mindenkifelett pedig sokkal veszedelmesebb tünet, mint az, hogyha a szélnek nem eresztett gáz szakkvélemények a hozzá nem értők gyomrára feküdnék meg.

Egyet ugyan nem hangoztattak a jó öreg szak-

férfiak, egy országos feljajdulást előidéző fájdalommal nem sirtak el, de én a sorok közt kiolvashatni vélem, hogy nem csak az anket hiány, hanem a — bankett hiány is érzékenyen érinti nemzeti szokásainknak tisztelgésben tartását követelő kebleiket!

(A Pilvax.) No még egy elégia az irodalmi emlékekről! Talán sok is egyszerre, de nem tudok előle kitérni. — Megszűnik a Pilvax, mint ilyen, eltűnik vele egy darab a múltból, nem fogja többé a pesti rokon, a naiv falusiaknak mutogatni a helyet, a hol Petőfi élt, sőt írt, a helyet, hol a márciusi ifjak rajongó lelkében a szabadság virága fakadt, a honnan a március idusának vértelen, győzelmes forradalma kiindult. A pesti lapok írják, hogy a Pilvax kávéház helyén rőfös és divatúru üzlet fog megnyitni rövidesen. Szép hölgyeket fograk udvariasan hajlongó kereskedősegédek kiszolgálni ott, hol a rut zsarnokság szolgálatát legelsőbb tagadták meg a kemény dereku, hajthatatlan márciusi ifjak. A hol a Talpra magyar vérpezsdítő szavai legelőször reszketették meg a levegőt, ott most a szelid, sőt szolid kiszolgálás sima és legkevésbé sem forradalmi műszavai keltenek visszhangot. Talán a multak árnya sem fogja kísértetni a szép vásárlókat, hiszen egy szép divatcikk elfeledtet mindent, multat, költészetet, történetet s néha még a jövőt is. A mult dohos levegőjét, ezt az aranszínű semmisséget kioldozza a haladás, az irodalom óriásai restellenek ott ülni, a hol valamelyik igazi költő feljáró szelleme kísérthet. Így mulik el a világ dicsősége, csak így jár minden az ég alatt. Azaz hogy hahó! Nagyon erőt vett rajtam az elégikus hangulat. »Félre sötét árnyak! Ti sötétség rajzati félre.« Hisz a mi irodalmunk, költészetünk nem pang, vannak vésertherhes igyekezettel művelői s ki merné állítani, hogy teszem azt: az Ady Endre törzskávéháza ötven év múlva ugyanolyan sorsra jut, mint a Pilvax!

(A bélyegcsalás.) Tulajdonképpen nem is bélyegcsalásról lesz itt szó, hanem egészen másról. Az ugyanis megszokott dolog, hogy az emberek csalnak. A különbség legfeljebb csak az, hogy egyik ügyesebben teszi, mint a másik. A bélyegcsaló ur díjok 30 vagy 40 frt havi fizetéssel s eselődéddal súlyosbíttva. Védekezése során a díjoknyomor a legmegkapóbb momentum. Csalados embereknek kell 30—40 forintokból megélni, mikor a husz kilója 80 kr., a kenyeret pedig 16 krajcárért vesztegetik. Természetes nem muszáj valakinek feltétlenül díjoknak lenni, lehetne annyi erővel jóra való iparos is. De hát a hivatalnok pálya tövisei is olyan természetűek, hogy csak akkor veszi őket észre mindenki, mikor már megszúrják, véresre sebzik gyógyíthatatlanul. — A legkisebb kvalifikáció oly könnyen elérhető: négy osztály a középiskolában kényelmes tanulni nem akarás közben s utána mindjárt harminc frt fizetés, — igaz hogy esetleg egész életre — bizonyára kényelmesebb, mint három négy évig inaskodni s aztán elmenni — encellistának. A rendszerben van a hiba. A jóra való iparosok tekintélye semmivel sem kisebb, mint egy alsóbb minőségű hivatalnoké, különösen, ha megvan a megfelelő intelligenciája. Ennek a tudatát azonban sem a szülő, sem az iskola nem neveli bele a gyermekekbe. — A rossz tanuló gyermeket szülei azzal fenyegetik, hogy inasnak adják, a tanár pedig úgy minősíti, hogy csak inasnak való. Ezt meg kellene szüntetni s talán ezzel is hozzájárulnak a díjoknyomor nagyon is indokolt jajjainak megszüntetéséhez.

A jólét mecénásai.

Egy rövid negyedév leforgása alatt három nagy adományban részesedett a magyar társadalom. A francia Riviera kék-tengervilágának csodás rajongója: Kaszeli Jenő, az egykori magyar huszártiszt, Laky Adolf a valamikor koldusszegény negyvennyolcas hőséből emberi szorgalommal többszörös milliómossá öregedett ékszerész s a magyar jogászkar egykori kiválósága: Emmer Kornél dr voltak azok a nagy emberbarátok, akik minden vagyonukat a közjóknak hagyták. Ez a nemzeti örökség mintegy 23—25 millió koronát tesz ki s ezzel az összeg-

gel valóban tizezreken lehetne segíteni egész életükre.

Egy idő óta azonban nagyon rájár az örök-hagyókra az emberi háladatlanúság vesszője. Különösen a közadakozókra, akiknek rendelkezéseivel soha sincsenek megelégedve azok, akik nem részesednek belőle. De szomorubb ennél, hogy azok is, akik részesednek a többnyire érdemtelen jutalmakban, de nem kaptak eleget. Lehet-e a telhetetlen embernek eleget adni? Sohasem!

Ezeknek a nagy filantropoknak hivatatlan, olesó bírái szemükre vetik, hogy nem tudták jó helyre fordítani a vagyonukat s hogy a megjelölt cél mellett közpédára jut az a regeteg pénz. Hát ezek a hamis kátók nem új típusai a magyar társadalomnak? Mindenütt hallani lehet őket, ahol semmi elfogadható magyarázata nincs annak, hogy miért beszélnek.

Szemére vetik sokan a valóban nagylelkű Lakynak, hogy egy egész vagyont hagyott a Magyar Tudományos Akadémiára. Ellenben nem akarnak foglalkozni avval, hogy más jótékony intézményekre még nagyobb vagyonokat hagyott. Nekik az Akadémia fáj, mert ennek az életéhez annyi közülük nincs, mint a nebulónak a palatáblájához. Ezek igazi antikulturális lelkek, akikben a szép érzése meg sem született, akik állati örömeik között élnek le szürke, értéktelen, érdemtelen életüket. Következésképpen meg sem tudják mérni annak a nagy közművelődési munkának értékét, amit az ország első tudományos intézete fejt ki a magyar nemzet becsületére.

Kaszelik a maga regeteg vagyonát különös célra hagyta, olyanra, amilyenre eddig egy közadakozó sem hagyott. Meg akarta menteni a saját hibájukon kívül szegénységbe jutott magyar családokat, az elszegényedett középosztály családait, hogy a nemzetnek ezt a régi fenntartó elemét megmentse a kipusztulástól. Bármennyire tekintélyes ez az összeg, amit erre a célra szánt, igen kevés ahhoz, hogy a pusztuló magyar középosztályt megmenthesse s kérdés, hogy azt, ami van, helyesen tudják-e felhasználni, ennek a tagadhatatlanul nemes célnak elérésére. Még összeszámolás alatt van a hagyaték, ezért még korai volna jobban belemélyedni ebbe a gondolatba.

Egyedül talán a nehaj Emmer Kornélt érheti némi jogos vád, aki az öt milliónyi vagyonának nagyobb részét egy — kaszinó felállítására hagyta, amin már nem sokat szépít az sem, hogy a szerencsejátékokat egyszer és mindenkorra száműzni rendelte abból a helyiségből. Vissza fog az térni az ablakon, ha az ajtón ki is tessékkelik. Nem azért vagyunk magyarok, hogy ne szerencsejátékosokunk. S a magyar nem igen tagadja meg magát. Csak akkor, ha a miénktől egy teljesen elütő világ, például Amerika változtatja meg a gondolkozását és a szokásait.

Bizony ide nekünk nem kaszinók kellene, hanem iskolák, kórházak, aggápolók és gyermekvédelmi intézetek, hogy megerősödjék, ez a romló, esenevész társadalmunk.

Am, itt is úgy vagyunk, mint a legspeciálisabb magán ügyeinkkel. Ha magunk nem dolgozunk, akkor mások nem fognak talpraállítani minket. Ezért ne is várjuk a közadakozókat. Ha minden város, minden egyén megteszi a maga kötelességeit, akkor lassan fel tudjuk virágoztatni ezt az árva társadalmunkat.

Egyébként soha!

A tejfőzőzés kérdéséhez.

Napokban a Magyar Paizs f. évi 39-ik számának »A tejfőző társaság« című vezéroiakként olvastam. Megfogja engedni igen tisztelt cikkirő ur, hogy arra válaszat dióhéjba szorítva a nagyközönségnek én is bemutathassam.

Nevezett cikk bevezető soraiban t. cikkirő ur Ugron Gábornak egy jól találó hasonlatát idézi. »Hogy olyan ez a mi közös ügyünk, mint egy tehén, amelyik két lábával Magyarországon áll, két lábával pedig Ausztriában. A tehén Magyarországon eszik, de a tehenet Ausztriában fejtik.« »A tejfőző társaság«-ra nem egészen illik rá. Nem illik rá pedig ez azért, mert most az egyszer a tehén mind a négy lábával itt Magyarországon áll s azt mi fejtjük is.

Hogy a fejés után nyert tejet, vagy annak termékét nemcsak Magyarországon, hanem a külföld is fogyasztja, eléretett a termelhető nagy

produktum által, mert a piaci értékesítéstől távolos vidékeken is az élelmesebb kisgazdák egymással társulva, az eladásra szánt főlöszleg tejmennyiségüket egy helyen feldolgozzák és az ily módon nyert tejterméket értékesítik ott, ahol azt magasabban megfizetik.

No meg a tehén is csak oda megy, ahol jobban tud harapni.

Mert hát a verejtéken megszerzett gyümölcsöt ma már senki sem fogja holmi, kályha döntögető asszonyoknak csak úgy köszönőszépenért oda ajándékozni. Meg azután, ha egy kissé belegondolunk a dologba s figyelembe vesszük a százsorosan megszapordott kiadásokat és a még ennél százsorosabban elharapódzott magas igényeket — sajnos, de bekövetkezett ez úgy falun, mint városban, — mindenki csak oda törekszik, hogy termelvényét minél magasabban és biztos helyen tudja értékesíteni.

Ebben a tekintetben talán t. cikkirő ur sem tenne máskülönbet?

Fentebb a kályha döntögető asszony kifejezést azért voltam bátor használni, mert falun is még mindig igen szép számmal vannak ilyenek.

Ezek a kályhadülesztő asszonyok reggelénként kiszemelik maguknak a községben egy gazda házát, ahol aztán órák hosszat sok minden hiábavalósággal nem csak magok, hanem még a házi asszonnyal is lopatják a napot s végül oda esucesodik a dolog, hogy tulajdonképpen önekik egy köcsög tejre van szükségük. A házi asszony ekkor már azért is, hogy kellemetlen társalkodóját lerázza nyakáról, oda adja a köcsög tejet s ezek rimánkodva panaszkodnak azután, hogy most bizony nem tudnak fizetni, hanem azt az ígéretet megteszik, hogy ha majd a szőlőkötözésénél, mosásnál, vagy pedig a meszelésnél kell, a tejnek értékét leszolgálják. Azután mikor ez így elosztogatott tejjaszonnak leszolgáltatására kerülne a sor, akkor ezek a kályhadülesztő asszonyok mindennel mentegelőznek, hogy most ezért, most azért nem érnek reá. Emmellett meg még a háziasszony egyszer csak azt veszi észre, hogy nem csak a tej, hanem még a tejes köcsögje is a legnagyobb részben hiányzik, mert annak idején az Ordas Pálnak és Főretteg Istvánnak tejjel együtt odaadta. Mikor a háziasszony kérti vissza oda-köleszött tejes köcsögjét, úgy Ordasné, valamint Főrettegnek azt állítják, hogy ők bizony azokat régen visszaadták; s így azután nemcsak a fejsze, hanem még a nyele is odaveszett.

Szerény soraimban „I. A nagykanizsai tejjvásárlás“-ra megjegyezni valóm nincsen, mert arra mások inkább hivatottak, hanem annál is inkább kívánnék „A tejfőző társaság“ cikkben foglalt „II. Országos főlözésre“ némi megjegyzéssel lenni.

Engedje meg t. cikkirő ur, hogy a szövetkezetek, melyekre ott aggodalommal gondolni tesszik, igen hasznos közérdeket szolgálnak. Annak ellenesei bármit is tartanak felőlük, azok mégis szép jövőnek néznek elé.

Nagyon sajnos, hogy régi bácsikkal kellett új világot érn!

Jólesőleg hat azonban az a tudat, hogy már a legtöbben, kik ezen üdvös intézménynek nagy ellenesei voltak, kénytelenek beismerni, hogy a kisgazdák anyagi boldogulását szolgálja a szövetkezés. Nem csak ott, ahol a tejnek nyersen való értékesítése egyáltalán ki volt zárva, hanem a piachoz közel eső vidékeken is igen szép sikert érnek el a szövetkezéssel.

A földm. kormány nagyon bőlesen belátta annak idején, hogy a kisgazdák a tejértékesítésénél csak a társulás után boldogulhatnak, tehát egy nagy tehetséggel megáldott mezőgazdász (mert hát vannak ám ilyenek is) küldött nekünk Sierbán (nem Sierbánu) volt orsz. tejjgazdasági felügyelő személyében, ki a legnagyobb szaktudással iparkodott hazánkban a tejszövetkezeti intézménynek legszilárdabb talajra való fektetését keresztülvinni. Ennek következménye gyanánt Tornyos Istvánnak előbb 1 l. 8 filléres teje 16 (mond 16) filléres emelkedett, míg a varázsgép (legyen hát ez, ha már egyszer t. cikkirő ur ennek keresztelte) által elválasztott kék részt ingyen vissza kapja; azt sertésekkel feltakarmányoztatva, azokat jó kövéren leölheti, a sonkát is maga eszi meg.

Olyan formán áll itt kérem a dolog, mint mikor Kövéri ur megkérdi Soványi uramat, vajjon mivel táplálkozik, hogy olyan rossz bőrben van »Bizony csak krumpli főzelék és kukorica

gombóc a szegény ember eledele — válaszol a kérdező. Már pedig — mondja Kövéri — én is éppen azzal táplálkozom, csak azzal a különbséggel, hogy a krumplit és kukoricát előbb még feltakarmányoztatom a sertéssel, s a sertést eszem meg.

A 16 fillér 1 liter tejárát pedig nagyon helyesen nem veszi fel Tornynos mindjárt, hanem a hónap végén a beszállított egy havi tejmennyiségért kap 50 koronát egy darabban, mi a takarékoság szempontjából is igen helyén való. Mert ha Tornynos a tej árát 2—3 koronánként felveszi, azzal csak a pazarlást idézné elő, hisz ha 3 koronából el költ egyet, még akkor mindég marad neki kettő.

Attól meg t. cikkíró ur, egy cseppet sem tessék tartani, hogy a falusi nép az ilyen tejtérítés mellett nem issza meg tejből a maga részét. Megissza az szépen! Épen úgy megissza az, mint annak előtte. Csak hogy a falusi nép legtöbbje már gyermekkorában az uriflúknak, kisasszonyoknak, no meg a kis cicáknak szánja a tejet. Erről a cikkíró ur is meggyőződhetnék, ha csak egy picikét a falusi életben vidéken-kint is körül tekinteri méltóztatnék.

A XIX. század utolsó éveiben is még falukon csak azt tudták, hogy mégis igazán jó város azoknak az uraknak. Eszik azt a jó zsemle! Mert hát kérem akkor még más világ volt ám ott kint falun és azt tartották, hogy egy embernek egy tányér leves és egy karéj kenyér egyszeri evésre unos-untig elég, holott pedig t. cikkíró ur abban az időben már javában fogyasztotta városban azt a jó zsemle.

Ne tessék kérem elfelejteni, hogy most már a XX. században élünk, még a tejfölözés kérdésében is.

Andó Ferenc.

Hivatalos rovat.

Közhirre teszem, hogy az 1910. évi VI. te. értelmében belöldi szarvasmarháknak, juhoknak, kecskének legeltetés vagy teletetés céljából a vámhatáron át külföldre való hajtása vagy szállítása és bármiféle célból a vámhatáron át hajtott honi származású állatnak élő állapotban való visszahozatala tiltva van. Aki ezen tilalmat megszegi, kihágást követ el, amely kihágás 15 napig terjedő elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő.

Zalaegerszeg, 1910 október 24-én.

Dr Korbai, polgármester.

Hirek.

Halottak napján.

Millió gyertya halovány fénye . . . Kődös, borongós novemberi est . . . Halottak napja, emlékezés estje, mit is írjak rólad? Leírom a fényed vagy inkább a könnyről, mely az emlékező szemeket csillogás fátylába takarja, arról beszéljek? Leírom a csöndes, hangtalanul néma birodalmat, melynek egyetlen ünnepe, fényes, ragyogó, de fájó könnyeket teremtő ünnepe te vagy? Leírom az emlékezni sietőknek fájdalmas könnyeknek síró tömegét, a rokon, szerető hangos zokogását a nedves sírkövek alján?

Pislog az ezernyi gyertya világa, zsiromgva jár az emberek raja az uton, szomorú halovány arcok változnak vidámságot lövellőkkel. Jár a tömeg egyik sirhanttól a másikig; a fény imbolygó árnyakat rajzol utánok a feldiszített sírok halmain. Járják ez élettelenek birodalmát s a szemekben a kíváncsiság tüze villan át minden sirhalomnál: hát ez is, emez is gyászolja halottját; ez is, emez is emlékszik az elköltözött kedveseire? Végigjárnak minden zugot a halottak csendes nyughelyén, megénekelnek ott minden roskadozó sirhalmat, megtudják, ki mennyire bírja kimutatni gyászát, ki mennyire tudja beleordítani a novemberi est ködös levegőjébe: Itt vagyok én is, emlékezem én is, síratok én is. Ide nézz világ, nézzed a hulló könnyeim útját, nézzed szívet facsaró fájdalmam felzokogását!

Mit keres a könnyes szemek estjén, az emlékezés fájó ünnepén a léha kíváncsiság szentségtörő szeme, mit nézi érdeklődéssel mindenik egymást: Gyászolsz é, igazán gyászolsz-é? Miért nem merül el bánattól hangos némaságba az örök

nyugalom kertjének minden látogatója? Miért lett az emlék, miért a kegyelet profán látványosság? Miért lett versenyzés, fény és pompaverseny halottak ünnepe, emlékezés napja? Miért nem járhat most igaz kegyelettel emlékező kebel halottak ünnepén holtakkal beszélni, szent ünnepet ülni?

Mássá levél te is szép, szomorú ünnep, halottak bus napja! Csak ragyogás, pompa . . . Igaz érzés távol . . . Hogyan állhatna ki a világ piacára? Gazdagok ünnepe, díszekvés az ágyad, nem az igaz érzés! Amit a szegény gyűjt néma bánatára, sajnó fájdalmára emlékezőképpen, azt a kis szál gyertyát önszeméből hulló könnye is elolítja! Csak gazdag képes ragyogó fényárban drága koszorúkkal — láthatón érezni. — S még sem ér a fényár, ragyogás, sugárzás még sem érhet annyit bus halottak napján, mint egy egyszerű csillogó fényes könny, emlékezés könnye igaz ember szemében, egy áldozat a meghalt kedvesek emlékének, melyet a megnyugvás és fájdalom közösen sajtolnak a szembe. Ez talán legszebb, az a legigazibb világító gyertya halottak estjéje . . .

Hivatott ünnepe hivatlan érzésnek ilyenektől ragyogj!

Személyi hir. Lapunk felelős szerkesztője dr Csák Károly pár heti tartózkodásra elutazott. Itt említjük meg, hogy távolléte alatt a szerkesztéssel járó kötelezettségeket Czebe László, a Zala munkatársa igyekszik megfélelni.

Megyes püspökünk eskütétele. Dr István Vilmos megyés püspökünk esütörtökön délután titkára Boda János kíséretében Bécsbe utazott, hol a valóságos belső titkos tanácsosok esküjét Őfelsége kezébe letette.

Esküvő. Dr Popper Manó mohácsi ügyvéd november hó 6-ikán délelőtt 11 órakor vezeti oltárhoz Gráner Juliska kisasszonyt, dr Gráner Adolf kórházi főorvos bájos leányát.

Kinevezések. A hivatalos lap közli, hogy a 20. honvéd gyalogezrednél a következőket léptették elő: Sypniewszky György őrnagyot alvezetőség, hazsini Hazslinszky-Krul Emil és Erőssy Oszkár századosokat őrnagyokká, Vértessy Iván hadnagyot főhadnaggyá és Adamik István, Lipter Jenő és Szalay Ákos zászlósokat hadnagyokká.

Haláleset. E hó 19-én Zomborban elhunyt Kamjonkai Szent Gyula nagybirtokos, törv. biz. tag, volt orsz. képviselő életének 69 évében. Az elhunytban özv. Pallini Inkey Kálmáné urnő fivérét gyászolja.

Tanfelügyelői látogatás. Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő e hét utolsó három napján meglátogatta a zalaegerszegi állami polgári leányiskolát és a vele kapcsolatos női kézimunka tanfolyamot. A látogatást követő konferencián, az intézet vezetésében és tanulmányi állapotában tapasztaltak felett Kászy Mihály igazgatónak és tennestületnek meleg elismerését fejezte ki.

Izr. Istentisztelet sorrendje: Hétköznap reggel 1/2 7 órakor, este 1/2 5 órakor, péntek este 3/4 5 órakor, szombat reggel 3/4 7 órakor, délelőtt 1/4 11 órakor, délután 4 órakor.

A zalaegerszegi kenyéregylet a mai napon d. u. 1/2 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését az izr. hitközség tanácstermében.

Tanítól kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Auerbach István zalaszentgróti állami elemi iskolai tanítót a rábaéri áll. elemi iskolához helyezte át; helyére pedig Zalaszentgrótra Rónai Béla tekenyei r. kath. felekezeti iskolai tanítót nevezte ki.

A testgyakorló kör tagjait értesítjük, hogy a torna órák f. évi november hóban kezdődnek a mindenkor hétfőn és pénteken d. u. 1/2 6-kor tartatnak. Az első órát pénteken, november hó 4-én tartják.

A zalaegerszegi Daloskör f. évi október hó 23-án tartott évi rendes közgyűlésén a tisztújítást a következőképpen ejtette meg. Elnökök: Dr Korbai Károly, Dr Csák Károly, ügyvezető elnök: Wapper Ignác, alelnökök: Moizer Imre, Keresztény József, ügyész: Dr Jámbor Márton, Háznyagok: Hajgató József, Csendes Tivadar, szertárnok: Jádó Károly, jegyzők: Kovácsics Kálmán, Németh József, pénztárnok: Lakatos István. — Az elnöklő Dr Korbai Károly szép szavakban méltatta az egylet céljait, melyek a

megindított mozgalom folytán belépő új tagok közreműködésével úgy látszik mindjobban elérhetőek lesznek.

Csak egy virágszálat. Közeledik a november elseje a halottakra való emlékezés napja. E napon kigyúlnak a sírokon a kegyelet imbolygó fényei és kivirulnak az emlékezés bágyadt virágai. A halottakra való emlékezés az elmulás hangulatával tölti el a lelket. E napon értékesebbnek, drágábbnak tűnik fel az élet. Oh pedig mennyien vannak az elávozottak és meayien a távozni készülőök! Egy esztendő múlva ki tudja hány új sir fog emelkedni? A földi élet határai megvannak szabva s ezt az illanó életet is meg rövidíti a kegyetlen sors. Pusztító betegségek tizedelik meg az emberek sokaságát és e betegségek közt is a legrémesebben pusztít a tüdőbetegség. Az Augusztus főhercegű védőnőskége alatt álló József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a pusztító rém ellen harcot indított. Nagy és megasztos harc ez, igazi nemzetmentő munka. Közel millió ember sanylődik Magyarországon tüdővészben és nyolcvanezer ember pusztul el évente. Halottak napján forduljon kegyeletes részvételünk a halál jegyesei felé. Hiszen ki tudja legkedvesebbjeink közül, ki tudja, kit kell elvesztenünk közülünk a jövőben, ha idejekorán nem segítünk rajtuk? Virágos lesz halottak napján minden sir. Csak egy drága halottnak szánt koszoruban és ennek a virágszálnak árát hullajtja az irgalmasság tarsolyába. Az így összegyűlt összegekből sok ezer és ezer tüdővészben sanylődő, halottnak eljegyzett ember egészségét adhatjuk vissza. A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület a maga sanatoriumával, tüdő beteggondozó intézeteivel már sok száz és száz embert rántott vissza a pusztulás örvényének széléről s minél több eredménye van jótékony munkálkodásnak, annál boldogabb örömmel és lelkesedéssel küzd tovább. Kérjük a jószívű embereket, a temető szomorú záródokait akik halottak napján a maguk drága halottait siratják fizessék le a szent vámot, amely az élet innenső partjára segíti vissza azokat, akik már közel ednek a tulsó perthoz. Csak egy virágszálat. Csak egy virágszálnak árát az irgalmasság gyűjtő-tarsolyába! A megdicsőült szellemű Mikszáth írta egyszer ami halottak napi gyűjtésünkről: „Fizessétek le a szent vámot és úgy meajetek el a többi virágaitokkal a kedves halottatokhoz. Tudni fog ő arról. De ha annélkül meajetek is hozzá tudni fog arról is.“

Mikszáth Kálmán emlékezete. A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör által évenként rendezni szokott liceumi előadások IV. sorozata nyílik meg a mai nappal. — A mai előadás Mikszáth Kálmán, a nagy magyar szépirod. emlékeztetének lesz szentelve és így a megnyitó előadás tartalmilag bővebb lesz a többi terbe vett előadásoknál. A kör elnöke Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő megnyitó beszédet fog mondani. Kosztrabszky Ferenc pénzügyi titkár felolvassa Mikszáth egyik rendkívül bájos és kedves novelláját, melyek után Hantke Emil pü. s. titkár fogja Mikszáth Kálmánról irt értékezését megtartani. Erre az élvezetes előadásra, mely a rendes belépti díjak mellett lesz megtartva, előre is felhívjuk a közönség figyelmét. — Kezdeté délután 4 órakor. — Belépti díj 10 fillér.

Jótékonyág. A „Magyar Francia biztosító társaság“ a zalaegerszegi önkéntes tűzoltó egyesületnek, a tűzoltószerkesztésére 20 K-át volt kegyes adományozni, melyért halás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

A rendőrkapitányi állás. F. hó 26-án járt le a zalaegerszegi rendőrkapitányi állásra hirdetett pályázat. A pályázók — számszerint huszonhárom — az ország minden részéből s a legkülönbözőbb foglalkozási ágakból kerültek ki. Névszerint itt következnek: Almássy Árpád Jászberény, ifj. Babochay György Nagykanizsa, Beliczay Gyula Salgótarján, Berényi György Püspökladány, K. Bócz József, Diskay Elemér és Zilahy István Budapest, Horváth Kálmán Karácsonyliget, Dr Hudolin Lajos Kolozsvár, Mádi Kovács Béla Temesvár, Pigetty Aladár Ada, Novai Imre Somogyberence, Schmied Boldizsár Pécs, Szkiecsák László Leibicz, Takács József Gyulaj, Tormássy Dezső Kecskemét, Török Gyula Szombathely s végül a zalaegerszegi pályázók: Mezriezky Jenő, Marosi Nagy Károly, Sáffary László, Ferenczy József, Vöczköndy László és Dr Gombás Aladár. — A kinevezést egyelőre nem tudni, vajjon a vármegye alispánja

vagy az újonnan kinevezendő főispán fogja-e eszközölni. Mindenesetre csak azt kívánhatjuk, hogy a legmegfelelőbb pályázó legyen legjobban — beprótesálva.

Köszönetnyilvánítás. Tosch Károly ur az elaggott iparosok alapja javára 20 koronát volt szíves adományozni. Fogadja a nemesszivű adakozó az Ipartestület leghálásabb köszönetét.

Sági János. A Moórra áthelyezett keszthelyi telekkönyvvezető, a Balaton kultusz fíradhatlan zászlóvivője ügyében végérvényes határozat mind- ezideig nincsen. Legutóbb Keszthely város színe- jára, összesen 250 csakugyan érdemes és súlyos nevű ember aláírásával ellátott emlékiratot nyuj- tott át az igazságügyminiszternek egy keszthelyi küldöttség Sümegi Vilmos orsz. képviselő veze- tése alatt. Az emlékirat a legtárgyalosabb hangon beszél annak az embernek érdemeiről, aki semmiből magteremtette a magyar tenger ma már virágzó kultuszát, ismerteti azokat a körülményeket, melyek az áthelyezést előidézték. Ez a memorandum egyébként Sági Jánosnak még akkor is a legszebb jutalom lesz, ha bármi okból eljárt el nem érte. S ugyanaz az emléki- rat nagyon szép és tárgyilagos válasz — valósá- gos arculátás a «Balatonvidék» című lapnak egyébként választ nem érdemlő s éppen a Zalamegye szerkesztője ellen irányuló förmé- vényre, amely szülőjének minden bélyegét magán viseli.

Adomány. Gyarmati Vilmos ur az „Izraelita Aggópolda” részére 10 koronát adományozott, mely nemes adakozásért hálás köszönetét fejezi ki Rosenberg Zsigmond szentegyleti elnök.

A Karácsonyfa egyesület gyűjtése a 1/2 12 óráig misére összesen 161 K. Az adakozók névsora a következő: Özv. Isó Alajosné, Dr Czinder Istvánné, Sperlágh Gézánné, Rohonyi N.-né, Csoknyai Laura, N. N., Dr Kele Antal és neje, Degré Miklósné, Marton Lászlóné, Hajmássyné, Dr Szigethy Elemér, Csesznákné, Özv. Rígó Ferencné, Krosetz Gyuláné, Hajik Istvánné, Dr Isó Viktorné, Dr Thassy Gáborné, Botka Jánosné, Koesuba Eminé, Paukovich Györgyné, Málits Józsefné, Dr Fritz Józsefné, Sárközy Viktorné, Czobor Mátyásné, Schmidt Józsefné, Balásy Miklósné, Bödy Zoltánné, Mihálovichné, Kummer Gyuláné, Méri Gézánné, Tuczay Jánosné, Tosch Károlyné, Fangler Mihályné, Udvardy Jenőné, Rézler Cornélné, Thassy Lajosné, Thassy Kristófné, Szalay Lászlóné, Apáthy Lászlóné, Monspárt Istvánné, Rutich Sándorné, Bogya Eleménné, Varga Vilmosné, Oravecz Viktorné, Bérczayné, Baintner Arnoldné, Suszter Oszkárné, Hubinszky Nelli, Kaszter N., Árvay Lajosné, Dr Főglein Miklósné, Dr Zarka Zsigmondné, Ferenczy Józsefné, Dr Csák Károlyné, Krosetz István, Dr Keresztury Józsefné, Dr Ruzsicska Kálmánné, Kászonyi Mihályné 2—2 koronát. Zsámár Lajosné, N. N., Balogh Gyuláné, Vörös Perenné, Dr Szüts Zoltánné, Pásztor Károlyné, Maksay Zsigmondné, Tivolt Jánosné, Hoffmann Frigyesné, Szeliánszky Nándorné, Tivolt Jánosné, Ij. Briglevichné, Árvay Lászlóné, Özv. Erdős Gézánné, Horváth Imréné, Makara Mária, Mayer Ottóné, Mayer Károlyné, Zsilinszky Sándorné, Morandini Tamásné, Medgyesiné, Grész Gizé, Pataky Lajosné, Árvay Emília, Skublics N.-né, Kováts Lászlóné, Gyengéné, Baly Béla, Kiss Lajosné, N. N., Özv. Gerencsér Györgyné, Csesznák Ödönné, Pesthy Gizella, Vidóczy Pálné, Özv. Kern Antalné, Preszler Gyula, Tschernkó Antalné, Fülöp Jenőné, Zakály Istvánné, N. N., Fangler Béláné, Moizer Imréné, Siposs Józsefné, Majer Marianna, Dr Tüskés Dezsőné, Vogel Richárdné 1—1 korona. Schmillár Endréné 60 f, Kováts Józsefné 20 f. A Karácsonyfa egyesület ezután mond köszönetet a kegyes adakozóknak s egyuttal kérjük, akik még adakozni szándékoznak eme szent célra, szíveskedjenek azt a Karácsonyfa elnökségéhez küldeni.

Bathány Pál gróf a választási reform mellett. Budapestről írják, hogy Czegléd város törvényhatósága felirattal fordult a képviselő- házhoz, melyben az általános, egyenlő és titkos választói jogot követeli. Nevezetes, hogy a kér- vényt nem Kossuth Ferencel, a város orsz. képviselőjével, hanem Bathány Pál gróffal, a zalaegerszegi képviselővel iratták alá.

Ruhakiosztás. A szombathelyi állami gyermek- menhely által létesített és Dr Rosenthal Jenő orvos odaadó gondozása és felügyelete alatt álló zalaegerszegi gyermektelepen elhelyezett elha-

gyottá nyilvánított gyermekek közt a mult héten osztották ki a téli ruhákat. A telepen ezidő- szerint 130 gyermek van, fiu és leány vegye- sen. Mindegyik gyermek kapott téli ruháskát, 2 pár harisnyát, 2 db inget, a fiuk téli kabátot és sapkát, a leánykák téli nagykendőt és szép fejkendőket és mindegyik erős téli cipőt, a fiuk még gatyákat, a leánykák alszoknyát. Majd- nem minden tápanya magával hozta a nála el- helyezett kis gyermekeket, akiknek szeme fel- ragyogott a sok szép ruha láttára és boldogan szoritották ezt keblükre, mikor Dr Rosenthal Jenőné urnő ki a szétosztásban önzetlenül s huma- nizmusból közreműködött, neki átadta. A ki- osztáson a város két tisztviselője is részt vett.

Birtok eladás. Gróf Festetics Tassiló dörb- hegyi, vasvári, felsőszkói és gerssei 1200 kat. holdat kitevő hitbizományi uradalmát Mozsolovits István dr és társai megvették, s a mint hirlik parcellázni fogják.

Esküdtészi tárgyalások. A zalaegerszegi esküdt- szék e hó 22-én lapunk zárta után hozta meg a vád és védelem meghallgatása után verdit- jét, melynek alapján a kir. törvényszék Kóbor Pált nyole havi, Banyó Józsefet és Török Istvánt hat-hat havi börtönbüntetéssel sújtotta.

F. hó 24-én Kovács Vendelné szül. Czikli Anna bűnügyben ítélték az esküdtészi. Vád- lott, ki férjétől 20 év óta különválva él, ez év május 29-én házasságon kívül született gyer- mekét születése után szonnal kendővel megfoj- totta és egy vékába elrejtette. A vádlott maig is beteg s talán a szármalms látvány is meg- hatotta az esküdteteket, kik Dr Szász Gerő vád- és Dr Fürst János sümegi ügyvéd védő beszéde után nem bűnösnek mondták ki. Ennek követ- keztében a kir. törvényszék, melynek elnöke dr Degré Miklós, bírái Skoday Aurél és Sipos József, jegyzője pedig Németh Bálint dr voltak, felmentő ítéletet hozott.

A zalaegerszegi esküdtbiróság e ciklusban 25-én ült utoljára törvényt. Végezte azzal, amivel kez- dette: a tapolcai verekedési esettel, melyek az esküdtbiróságnak oly gyakran szolgáltatnak anyagot. A vádlott Bódis István badaesony- lábdihegyi legény, ki f. évi szeptember 25-én este koresmai verekedésből kifolyólag Csöplé Péter ugyanottani lakost késsel oly súlyosan összeszurkálta, hogy sérülésébe belehalt. A külön- ben józanéletű legény berugottságával védekezik s töredelmes vallomában van. Nyole tanu val- lomása deriti fel a tényállást, melynek alapján dr Rézler Kornél kir. ügyész szándékos ember- ölés miatt emelt vádat. Dr Kardos Jenő tempera- mentumos és éles dialektikájú védőbeszéde után az esküdtészi halált okozó súlyos testisér- tésben mondták ki vádlottat bűnösnek. A kir. törvényszék — dr Degré Miklós elnök, Skoday Aurél és dr Sperlágh Géza bírák és dr Szücs Zoltán jegyző — erre hét évi fegyházra ítélté. A vádlott védője a szigorú ítélet ellen a Btk. 92. § ának mellőzése miatt semmisségi panasz- szal élt.

Az esküdtészi ülészak utolsó tárgyalása alkalmából Dr Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, ki az utolsó tárgyalási napon az esküdték főnöke volt, esküdtársai megbízásából lendületes szavakban mondott köszönetet Degré Miklós dr kir. törvényszéki elnöknek azon körül- tekintint tapintatosságáért és türelmes jóindulatáért, mellyel ezen időszak esküdtet nehéz hivatásuk- ban támogatta. Nyomatékosan hangoztatta Dr Ruzsicska, hogy az esküdték terveiben részt- venni mindenkinek kötelessége, ki oda meghívatik. Társadalmi pedagógia ez, mely az esküdteteket mindinkább oda neveli, hogy szívüket mindenkor és mindenben az igazság és emberszeretet együt- tes eszményei felé emeljék s az intézmény ellen jogosan, de sokszor jogtalanul is támasztott kifogásokat megszüntessék.

A törvényszéki elnöknek ezen szempontból is tanulságos támogatását újabban is megköszönve, az esküdték lelkes éljenzése közt nyert befejezést — az októberi ciklus.

Az egerek pusztítása. Már a mult számunk- ban hirt adtunk arról, hogy az elszaporodott mezei egerek pusztításának egyöntetű eszközzése végett a m. kir. földmivelési miniszter a dunán- tuli vármegyék kiküldöttéit e hó 25-ére Székes- fejérvárra hívta össze. Az értekezleten Bődy Zoltán vm. aljegyző képviselte Zalavármegyét. Az orsz. rovarvadász állomás főnöke volt a szak- előadó, aki röviden vázolta az egerek által okozott károk tetemes voltát. Ismertette az eddigi

avatatlan kezekben veszélyes is lehet. Ezért inkább a méreggel való pusztítás mellett való állásfoglalást javasolta s annak módzatait is ismertette. Az értekezlet a javaslatot magáévá tette. Ennek folytán az eljárás egyöntetűsége kedvéért maga a ministerium fogja a napokban a részletes utasítást az összes közigazgatásokhoz megküldeni. — Addig pedig a mítsem sejtő egerek alhatnak nyugodtan.

Összes pusztítási módokat, különösen pedig az újabb időben elterjedt használatban volt bacillus beoltási módszert, melynél a tifuszbacillusokkal való fertőzés után kísértezték meg a kártékony állatok pusztítását. Ez a módszer a kísérletek- ből megállapíthatólag nem vált be, sőt szak-

Akiknek nem tetszik az uniformis. Soós István nemesapáti legény októberben vonult be a 48-ik gyalogezredhez. Úgy látszik azonban nem tet- szett neki a katonai gyöngyvet, mert a napok- ban a kaszárnya udvarán levő gesztenyefára fölakasztotta magát. — Kocsy József közép- iskolai legény Veszprémbe volt a gyalogság- nál, de hamarosan ráunt a katonasághoz s megszökött. Tapoleán fogták el s visszakisérték Veszprémbe, hol majd kiverik fejéből egyidőre a szökési gondolatokat.

Az első bál. Még be sem köszöntött a tél, a bálók szezonja még távol van, Karneval herceg ő fensége még nem is aludta ki talán a mult farsang orgiáit, már is jelentkezik az első fecske — akarjuk mondani az első bál. Az alibánfai derék önk. tüzoltóké az érdem, hogy a bálók sorozatát megkezdte, a mennyiben ma, vasárnap Marton József alibánfai vendéglős helyiségében zártkörű táncmulatságot rendeznek. A meghívó szerint a belépődíj személyenkint 40 fillér, azon- ban egyenruhás tüzoltók ennek csak a felét fizetik.

Ujonckötelesek jelentkezése. Már most meg- kezdik a közigazgatási hatóságok az 1911. év tavaszán sor alá kerülő ujoncköteles ifjaknak az összeírását. Ujoncozás alá kerülnek azok az ifjak, akik 1890., 1889. és 1888. években szü- lettek. A véderőről szóló 1889 évi VI. törvény- cikk végrehajtása tárgyában kiadott utasítás I. rész 23. § ának 1. pontja értelmében minden, a legközelebbi ujoncozásra felhívott három kor- osztályba tartozó állításra köteles tartozik az előző év november havában illetőségi, vagy állandó tartózkodási helye községi előjáróságá- nál (városokban a katonaugyi osztálynál) össze- írás végett, szóval vagy írásban jelentkezni. Erről a jelentkezésről igazolványt állítanak ki s ezt a jelentkezőnek átadják. Aki a jelentke- zést elmulasztja. kihágást követ el és ugyanezen szakasz 9. pontja szerint 10—200 korona pénz- büntetéssel büntetendő. Ha a bejelentés nem az illetőségi hely községi előjáróságánál törté- nik, a fél igazoló okmányát is köteles felmu- tatni.

Tüzek. E héten ismét több helyről jelentet- tek tüzesetet, melyek bizony jobbra ismét az emberi gondatlanságból keletkeztek. Muravidon Luksa Ferenc pajtája gyuladt ki s innét a tűz egy pere alatt átterjedt a szomszédos épüle- tekre, sőt a tüztől távolabb álló épületeket is csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett meg- menteni. Volt ház, mely legalább 20-szor kí- gyult, de sikerült a tüzet elfojtani. A tűz oltá- sában az alsódomborui, katori és sztmárai tüz- oltók segítettek, kiknek köszönhető egyedül a tűz továbbterjedésének megakadályozása, mert a muravidói két feeskendő közül az egyik a legnagyobb veszedelem közepette elromlott. A kár nagy. Leégett 7 pajta, az összes takarmány, sok kukorica, egy lakóház. Annál érzékenyebb a kár, mert biztosítva egyedül a lakóház volt. A tűz keletkezésének okát nem tudják. — Torma- földén hétfőn délelőtt 11 óra tájban András Ferenc gazda pajtája gyuladt ki és 1 lakóház, 5 istálló, ólak, sok szalma, takarmány, gazdasági eszköz és gabona teljesen elégett. A kárnak csak egy része térül meg biztosítás útján. Zsálek Jánosnak a holtan fekvő leányát az égő házból kellett kimenteni és egy biztonságban lévő házhoz szállítani. A tüzet minden való- színűség szerint gyufával játszó gyermekek okoz- ták. — A legnagyobb s legpusztítóbb tűz dühön- gött azonban Zalaerdődön, mely egy kisdéd életét is áldozatul követelte. A tűz napján Tordai István földmives feleségével együtt távol volt otthonról. Három gyermekük: a 12 éves Mari, a 6 éves István és a 4 éves Béla valahogy gyújtót kerítettek, kimentek a kertbe s ott az

összerakott zsuppot meggyújtották. A főesapó lángok áthatoltak Tordai pajtájára is, onnan tovább s még 11 szomszéd pajtáját, takarmánykészletet, szalmát és gazdasági eszközét elhamvasztották. A kár 11.149 K, ebből csupán 2860 K térül meg biztosítással. De a legsúlyosabb csapás a hat éves Tordai Pista elpusztulása. A tüzi veszedelemtől megijedt kiseded egy ólba menekült s oda égett. Ki adja vissza ennek a megsemmisült kis magyarnak életét? Senki. Nincs rá hatalom. Ismét egy emberélet a gondatlanság miatt.

Vásári tolvajok. Virágzó napja volt a tolvajoknak a múlt pénteken, amikor is az egerszegi Simon Judás-vásár alkalmával ugyancsak kitétek magukért. — Kustán Anna f. Fátér Istvánné pusztaszentlászlói asszony a nagy tolongás közt idegen kezett érzett zsebében s hiába kapta el Ruppert Ferenc somogyistvándi „lóalkusz” kezét, 36 forintja nyomtalanul eltűnt. A síró asszony panaszára a lóalkusz urat azonnal elfogták, de nála alig 5 forintnyi pénzt találtak. Igaz ugyan, hogy annak eredetéről sem tudott beszámolni. Társait a rendőrség keresi. — Ugyancsak így járt Farkas Mártonné zalaegerszegi lakos is, kitél 16 koronát emelt el a jószímatu, de mindezt is ismeretlen tolvaj. — Antal Józsefné zalaegerszegi és Nagy Imréné nemesapáti lakosok hat-hat, Pujsits Mártonné stridói lakos pedig 40 koronáját siratja, melyet ép úgy ismeretlen tettes lopott el, mint Megyesi József nemesszent-andrási lakos 1000 koronányi kézpénzét. A rendőrség elfogta még Szabó Lajos József varsányi illetőségű szabóságát és két társát, akik azonban körömszakadtáig tagadnak. A nyomozás adatai valószínűvé teszik, hogy egy kiterjedt bünszövetkezet működik ily eredményesen s pedig valószínűleg az, amely a napok a székesfejvári vásárt szerencsétlen látogatásával.

Lopás. Kocsis Lajos zalaegerszegi gazdasági eseléd Pál Józsefné vendéglőjében alkalmazott barátját csunyán meglöpte. Együtt beszélgetett az istállóban heverő barátjával s észrevette, hogy annak zsebéből pénztárcája kiesett. Mikor eltávozott, gyanutlan barátjának tárcáját is magával vitte. A már több ízben büntetett 18 éves tolvajnál a tárcát megtalálták — s addig a 30 koronából csak 80 fillért tudott ellumpolni.

Cigányok furfangja. Szécsiszentlászlói községben történt a következő eset: A héten három cigány és három cigányasszony a krassószőrény-megyei székyi árvízkarosultaknak adták ki magukat s elpanaszkodva sanyaru helyzetüket, adományokat gyűjtöttek a károsultak javára. A falusiak hittek nekik s bőven juttattak a sors csapásától sujtott embereknek. Mire este lett, a cigányok kocsija megtelt az adományozott élelmiszerekkel, a zsebüik pedig tömve volt hatásokkal és koronákkal. A faluvégén az egész éok-mókot eladták a kore-márosnak s a kapott pénzből nagy dárídót csaptak. Azonban rajvesztettek, mert a csendőröknek feltűnt a cigányok mulatozása és mind a hatot, névszerint Jakab Mondok, Jakab Antal pestmegyei, Kostás Pál vasmegyei cigányok és feleségeik, letartóztatták s bekísérték őket a lendvai szolgabíróshoz, hol 10 napi elzárásra és eltoloncolásra ítéltettek.

Elevenen elásott gyermek. Söreg János mertesosi gazda már jó ideje Amerikában tartózkodott. Onnan küldözgette nehezen megkeresett pénzeeskéjét az itthon hagyott feleségének. Az asszony azonban nem méltányolta a férj munkásságát és szeretetét, hanem itthon egy szemreváló legényvel viszonyt folytatott. A szerelemnek megett a gyümö ese is. Söreg János a napokban értesítette az asszonyt, hogy haza fog térni. Az asszony erre megijedt s a kis gyermeket elevenen elásta. A szomszédok azonban tudtak Söregné gyermekéről s mikor látták, hogy az asszonynak nincs meg a gyermeke, följelentették a csendőröknek. A csendőrség azonnal megindította a vizsgálatot. Az asszony eleinte mindent

tagadott, de mikor a kert kerítése mellett ráakadtak az elhantolt hullára, bevallotta bűnét, mire letartóztatták.

Magyar kir szab Osztálsorsjáték. A szigoruan szolid és körültekintő vezetés, valamint a nagy nyerési esélyek által ezen elsőrangú, 14 éve fennálló, sorsjáték nemcsak nagy tért hódított, de a közönség széles rétegeiben közkedveltségnek örvend. Éppúgy, mint azokban az államokban, ahol az osztálsorsjáték már évszázadok óta fennáll és a hol a résztvevők azokat a sorsjegyeket, a melyekkel már ősapáik játszottak, sorsjátékról sorsjátékra ismét megtartják, épen úgy már idejében lefoglalják náluk is az előző sorsjátékon résztvevők ugyanazon számú sorsjegyeket az újabb buzásra is, úgy hogy jóval minden sorsjáték megkezdése előtt az első osztályú sorsjegyek mind elkeltek.

Késelés. Zalaegerszegen ismerős alak Budinszky Jenő, egy deliriosus cipész, a ki a gyermekeknek állandó gunyártó szolgálat. A napokban is csufóldtak a berugott emberrel az inasgyerekek s azt a végsőig feldühítették. A tehetetlen düh hatása alatt Budinszky kést ragadott s a gyermekok közül Tót Mihály cipész inast jobb karján megsebesítette. Talán épen az esetből kifolyólag nem ártana az inasok mesterei részéről egy kis intés, hogy az ilyen gyerekes izetlenségek hasonló véres következményei elkerültessenek.

»Évek óta használom a természetes Ferencz József-kkeserűvizet ugy a klinikán, mint a magángyakorlatban, mert ezanélkül, hogy kellemetlenséget okozna, gyorsan és biztosan hashajtólag hat.«

Baccelli G. tanár,
a római kir. egyetemen az
orvosi klinika igazgatója.

Villanyvilágítás a Balatonon. A Balatoni Szövetségnek azon mozgalma, hogy az egész Balatonvidék egy közös központi telepből nyerje villamosvilágítását, igen élénk érdeklődést keltett mindenfelé. A szövetség mozgalma máris oly mély gyökeret vert, hogy bizonyosra vehető, hogy a Balatonhoz jövő furdővendégeket a közel jövőben az egész Balatonparton villanyvilágítás fogja fogadni. A nagyarányu mozgalom aránylag kevés költséggel fog járni és a számítások szerint a villamos világítás kevesebbe fog kerülni, mint a petroleum.

A javithatlan. Borsos Anna zalaegerszegi, Birómarton-utcai leány még csak 10 esztendő, de csalásra, lopásra s minden bűnre való haj-

lama olyan nagy fokban van meg benne, akár egy párisi felnőt opának. A leányka több ízben meglöpte, megcsalta szülőit, a szomszédokat és mindenkit, a ki a családdal a legkisebb ismeretségben van. Hihetetlen raffineriával tudta magát mások bizalmába befurni s olyan agyafurtsággal szedi rá az embereket mint egy tanult, tapasztalt tolvaj. Atyjának Borsos Vendelnek panaszára a hatóság beszállította a leánykát a szombathelyi gyermekmenhelybe, a honnan kihelyezték falura. Néhány nap múlva itthon termett. Ismét elvitték a menhelybe és Borsos Anna megint hazaszökött. Napokon át gyalogolt egyik vármegyéből a másikba étlén, szomjan és mégis haza jött szüleihez, a hol pedig apai szigor várta s a hol rossz hajlamai miatt seki sem szereti. Most alighanem javító intézetbe kerül.

Felhívás az állatorvosokhoz és gyógykovacsokhoz. A katonai parancsnokság folytán a közgazgatási hatóságok felhívást intéztek azokhoz az állatorvosokhoz és gyógykovacsokhoz, akik nem állanak a hadsereg vagy a honvédség kötelekében, hogy hajlandók volnának-e bekövetkezhető mozgósítás esetén működő lovató bizottságoknál szakértők gyanánt működni. A jelentkezők megfelelő díjazásban és utiköltségek megtérítésében részesülnek.

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vészegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Főraktár Zalaegerszegen:

Fangler Mihály és Fia
fűszer- és csemege kereskedő cégnél.

Piaci áraink a legutolsó befizetésen 50 kilogrammonként.

	minőség szerint	Kor. 1-14	Kor. 15
búza		9-90	—
rozsa		7-—	—
árpa		7-25	—
zab		7-35	—
tengeri		—	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác

Vadászok és a közönség figyelmébe.

Megérkeztek a vadász-idényre szükséges cikkek. Legujabb szerkezetű, legjobb minőségű vadászfegyverek jutányosan kaphatók. Nagy választék forgópisztolyokban, töltényhüvelyekben, kemény és lágy sörét a a legolcsóbb árért.

Dus raktár mindennemű vasárunkban.

Horváth Imre Zalaegerszeg.

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVALÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ fakeskedésében ZALAEGERSZEGEN.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez tartós, tűzbiztos, szagtalan, káránnyozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

tetőfedőanyag

TÖRLEY
 TALISMAN
 CASINO RESERVE

Semmit mást ne vegyen

köhögés,

rekedtség, hurut és nyálka, görcsös köhögés ellen, mint a kiváló ízű

Kaiser-féle mell-caramellát
 a három fenyővel.

5900 közjegyzőleg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánegyénektől, keznek a sikerért.

Egy csomag 20 és 40 fillér, doboz 60 fillér.

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor és Kocsuba Emil gyógyszerészeknél, Schmidt Viktor cukrászdájában.

Táncziskola megnyitás.

Mayersberg József városunkban előnyösen ismert okl. táncztanár 1910 november hó 5-én szombaton nyitja meg elsőrangú táncintézetét az »Arany Bányák« nagytermében. Jelentkezni lehet Breisach Sámuel könyv- és papirkereskedésében.

Fa eladás.

Ollári állomáson waggonba rakva szállítok: cserfa hasábot ölenként 32 K-ért, tölgyfa hasábot 29 K-ért, cser- és tölgy dorongot 26 K-ért, gyertyánfa dorongot 27 koronáért. Ollár, 1910. október 24.

Mesterházy Jenő.

Pályázati hirdetés.

Zalaegerszegi plebániához tartozó, nyugdíjazás folytán megüresedett

ságodi r. k. kántortanítói állásra pályázat hirdettetik.

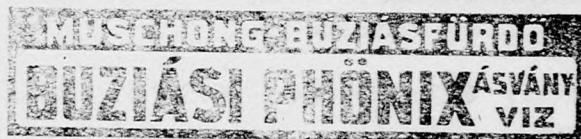
Javadalma: szabad lakáson (2 szoba, konyha, kamara, sertésöl) és megfelelő kerten kívül 1000 korona és az esetleges temetés után járó stóla (egyenként 80 f.)

Kötelessége az összes mindennapi- és iskolás gyermekek vallás-erkölcsös tanítása és nevelése s a helyi szokás szerint előforduló kántori teendők elvégzése. Tan nyelv magyar. Csak férfi tanítók pályázhatnak.

A választás, melyre személyes megjelenés kívánatik, f. évi november hó 16-án délelőtt 10 órakor lesz.

Kellően felszerelt folyamodványok nov. hó 13-ig bezárólag nagys. és főt. Legáth Kálmán apát-esperes-plebános ur, isk. sz. egyházi elnökhöz (Zalaegerszeg) címezve nyújtandók be.

A megválasztott állását azonnal köteles elfoglalni.

BAKTERIUM-MENTES
 természetes ásványvíz.

UDIT-GYÓGYIT. UDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és a fényképződésnél a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva.

Főlerakat:

Gyarmati Vilmos cégnél Zalaegerszegen.

621/v. 1910.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 412. sz. végzése által Ballek Móric végrehajthatónak 698 korona 90 fillér tőke, ennek 1910. évi április hó 1-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 2140 K-ra becsült öltönyök, kalapok, ingekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalaegerszegen leendő eszközésére 1910 november 3-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1910. évi október 18-án.

Lukács József
 kir. bir. végrehajtó.

Legcélszerűbb!

Legolcsóbb!

Mindenkinek nélkülözhetetlen

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA,

mely három nagy nyolcadrésű kötetben rövid és tömör leírásokban tárgyalja az összes tudományos dolgokat.

Minden eikkét kiváló szakemberek írták, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt öleli fel, amire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges.

Szövegét száznál több tábla — köztük sok színes — teszi szemléletessé.

A Franklin Kézi Lexikona lesz tehát a magyar közönség mindennapos használatra való, könnyen kezelhető, praktikus és hű tanácsadója.

A három pompás kötet ára 54 korona.

Az I. kötet 1911 elején jelenik meg, a II. és III. kötet rövid időközökben.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Bödepest, VI., Andrássy-ut 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Jóság, ár és súlya

kell a szappan összehasonlításánál és bevásárlásánál ügyelni. A világ egy szappana sem éri el a

Schicht szarvas szappanát

minden jó tulajdonságában, tisztaságában, mosóképeségében, lágyágában és olcsóságában.

A gyakorlat emberei gyakorlati kísérletek

alapján bizonyítják, hogy a kőbányai

száritott hizósértéstrágyával

minden gazdasági növénynél

fényes eredményeket értek el.

Minden gazda kérje saját érdekében ezen szakvéleményeket tartalmazó ismertetéseket árajánlatot, melyeket készséggel küld a

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRITÓGYÁR
 Borsányi, Schetrumpl és T r sa cég Budapest, IX., Üllői-út 21 szám.

Szives figyelmébe: Minden hirdetéshez új szakvélemény van mellékelve!

Az Önök által szállított sertéstrágyával melyet répföldjeimen használtam, rendkívül meg voltam elégedve, mivel hatása szembetűnő volt. A sertéstrágyával trágyázott földjeimen a répatermés nemcsak a trágyázási költségeket fedezte, hanem még ezenfelül is haszonnal járt. Müller Adolf nagybirtokos, Kossuth.

A sertéstrágya értékére vonatkozólag értesítjük, hogy a gyakorlati kísérletezés eredményével egyetűntünk, úgy annak tagjai teljes megelégedését fejezi ki, a mit készséggel adunk szives tudomásukra. Esztergom-vidéki gazdasági egyesület Böttner Róbert e. elnök, Esztergom.

A nagyérdemű közönség figyelmébe!

Van szerencsénk tudatni, hogy Zalaegerszegen, a Főtéren, a plébánia épületben társas

női szabó és konfectio üzletet

nyitottunk.

Raktáron tartunk: kész felöltőket, téli kabátokat, blúzokat és alsó szoknyákat, kosztüm és mindenféle divatkelméket.

A fazon munkát a legolcsóbb és legszebb kivitelben készítjük, ugyiszintén férfiruhát is elvállalunk.

Kiváló tisztelettel

Tischler és Németh.

Fa, szén, koks.

Tisztelettel tudatom, hogy lakásomat a Kossuth Lajos utca 27. szám alá (Gráner Géza ur házába) helyeztem át s ugyanott fogadok el megrendeléseket:

tüzipára,

elsőrendű mosott porosz szénre és koksra.

Szíves megrendeléseket kér

Fischl Ede.

Eladó

Szombathelyen, a vasut átellenében egy

vendéglő

joggal együtt, családi viszonyok miatt.

Tudakozódni lehet

Zámbó örökösöknél

Szombathely, Petőfi-utca 11.

Valódi

legjobb minőségű porosz

kályhafűtő szén

kicsinyben kapható

Gráner Lipót Fia

vaskereskedésében.

Szőlő-oltványok,

szőlővesszők és finom érmelléki borok beszerzésére legmelegebben ajánljuk a legjobb hírnévnek örvendő

Szücs Sándor Fia

szőlőtelepét Bihardiószegen.

Képes árjegyzéket tanulságos tartalommal ingyen és bérmentve. Ezen árjegyzéknek egyetlen házból sem szabad hiányozni, mert sok mindenkit érdeklő dolgot tartalmaz. Tehát senki el ne mulassza egy levelező-lapon kérni.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Több ezer elismerő levél.

Készlet: 3 millió.

A VASMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG ÁRUOSZTÁLYA SZOMBATHELY

Ajánl: Mindennemű mezőgazdasági és ipari gépeket, malomberendezéseket, benzín- és nyersolajmotorokat, cséplőpépgarnitúrákat, gép és nyersolajat, műszaki cikkeket, zsák, ponyva és kötél-árakat, mindennemű műtrágyát kartellen kívül, vetőmagvakat, erőtakarományféléket, belöldi és porosz kőszén, kovácsszén, meszet és cementet, tűzoltó-felszereléseket stb.

Mérsékelt árak!

Méltányos fizetés feltételek.

Központi iroda: Kőszegi-utca 2.

Raktár: Széll Kálmán-utca 25.

Árajánlattal és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Képvisezők minden községben kerestetnek.

Jó karban levő

kávéházi berendezés

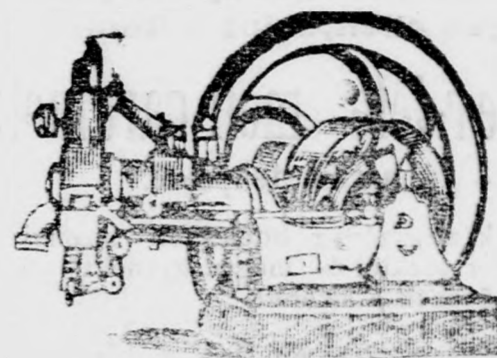
(2 billiárd asztallal) eladó.

Átvehető november hónapban.

Eibeschütz Adolfnál
Tapolczán.

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Nemetsország egyik legrégebb és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-motorokat és lokomobilokat valamint Szívógázmotorokat.

Meglepő ujdonság! EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12-91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltétel!

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy^{fels} pemetefü cukorkánál,

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Nemény testvérek SAVOY nagyszálloda

BUDAPEST, József-körút 16. Telefon 154-08. A főváros legújabb és legmodernebb szállodája a város központjában. 120 vendégszoba. Olvasó és társalgó-termek. Központi gőzfűtés. Fürdőszobák — lift — Vacuum-Cleaner. — Minden szobában hideg- és meleg vízvezeték. Villamos vasut közlekedés az összes pályaudvarokkal.

Mérsékelt árak! A legfigyelmesebb kiszolgálás!

Használat előtt. Használat után

Ilyen csodálatos változást idéz elő a

KOLA-DULTZ

a természet legjobb agy- és ideg-tápláléka.

Hangulat, gondolkodás, tevékenység, valamint a test minden mozgása az agyvelőtől függhet.

Bágyadság, fejfájás, levertség és általános testi gyöngeség a hiányzó életerő jelei. Ha ön állandóan egészséges és vidám akar lenni, ha egészséges idegekre és jó emlékező tehetségre vágyik, ha a munkát és fáradságot élvezetül akarja tekinteni, úgy szedjen Kola-Dultzot. Ez az idegek és agyvelő természetes tápláléka, mely egyúttal a vért javítja és fiatalítja és így erőt, életet nyújtva, a test minden szervére hat.

Kola-Dultz

Életkedvet és munkakedvet ad

és az ifjúság érzetét az egészséggel és tetterővel, melyek sikert és boldogságot eredményeznek.

Szedje egy ideig naponta a Kola-Dultzot, mely megerősíti idegeit, eltűnik minden gyengeség és hatása alatt erősnek és egészségesnek fogja magát érezni.

Kolát orvosi tekintélyek az egész világon ajánlják és szegényházakban és idegszantoriumokban használják.

Kérjen ingyen Kola-Dultzot!

Most alkalmat nyújtok önnek arra, hogy idegeit megerősítse. Írjon nekem egy levelező-lapot az ön pontos címével és én azonnal küldök ingyen és bérmentve egy csomag Kola-Dultzot, mely elegendő lesz arra, hogy megismerje hatását és méltányolni tudja hatását.

Ha hatásával meg van elégedve, úgy rendelhet többet. De rögtön írjon, mielőtt elfelejti.

Főraktár: Dultz Miksa, Budapest, VII.,
Abt. 155. Dohány-utca 29. szám.

Nagymennyiségű zöldséjvány-eladás.

Gyökerez és sima Riparia Portális alanyon ojtottak, minden betegségtől mentesek, kiogástalan fajtiszták, amiért szavatolok. A fajok nevei a következők: Margit, Mézesfű, Nemes Kadarka, Oportó, Nagy Burgundi, Tiamini, Szilvaszó, Rűpökszó, Bakator, Piros és Fehér Saszla, Piros és Fehér Kecskemű, Passatuti, Fűrny, Rakszó, Ezredéves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztetű, Mustosfű, Ezerjő, Sárga Muskotály, Zöld Szilváni, Olasz Rizling, Jufark, Sárfehér, Leányka, Delavára, Pozsonyi Fehér, Muskát Hamburg, Muskát, Otonel, Aramon, Kadarka. Ugyanebben a fajokban nemes vesszők is kaphatók. Két millió fős, párosításhoz való Riparia Portális vessző is van eladó 6 mm. vastagságtól felfelé. Ezre 20 K. I. oszt. fás gyökerez ojtványok ezre 100 frt, II. oszt. fás ojtvány ezre 50 frt, I. oszt. gyökerez zöldséjványok ezre 80 frt, hiányok pótlására igen erős, ezre 100 frt, I. oszt. sima zöldséjvány válogatott ezre 50 frt, rendes sima zöldséjvány ezre 40 frt, I. oszt. gyökerez Riparia Portális vessző ezre 20 frt, II. oszt. gyökerez Portális ezre 12 frt, I. oszt. sima Riparia Portális vessző ezre 10 frt, II. osztályu sima Riparia Portális ezre 6 forint, Otelló vessző ezre 5 forint. Megrendelések őszi és tavaszi szállításra is elfogadtnak. Megrendelések esetén az árnak egyharmad része előlegül elüldendő, a többi árlizetése pedig utánvétellel történik. — A megeredésért felelősséget vállalok.

Csepány Mihály

bortermelő és ojtványkészítő Gyöngyös, Tó-utca Kálvária part alatt 12584.

Felülmulhatatlan háziszser

meghülés okozta bajok, mint rheuma, köszvény, ischias, izületi lob, zsabában szenvedők faldalmainak megszüntetésére.

Ára kis üvegnek 2 korona, nagy üvegnek 2.50 korona, próbaüvegnek 1.20 korona.

Gyártják: Dr Borovszky R. és Borovszky K.
Budapest, II., Fő-utca 73-77. szám.

Kapható mindenütt.

UNGER ANTAL

könyvnyomdája
ZALAEGERSZEGEN.

Készít
mindennemű nyomtatványokat a leg-
szebb kivitelben.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszznál és meghüleséknél, bedörzsölésével sölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doabzba van csomagolva. Ára üvegnekben K-80, K1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerár az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu
Mindennapi szétküldés.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásu

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kítűnő ízűek.

Doboz 1 korona és 2 korona.

Fő- és szétküldési raktár:

**„NADOR“
GYÓGYSZERTÁR**
Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

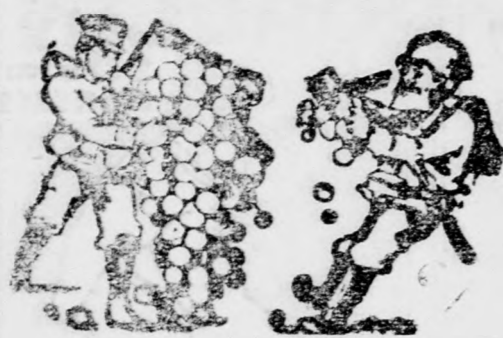
Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zalaegerszegen: **Hrabovszky Rezső, Kaszter Sándor, Koasuba Emil,** Sümegen: **KoSSa Gusztáv,** Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerárjaikban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a Weisz Ede-féle házban, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára,** különféle **kőszénre, koksra** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és Fia.

Szőlő-

oltványokat szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva

legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküküllőmenti első szőlőoltvány telep.

tulajdonos:

Caspari Frigyes.

Medgyes 109. szám (Nagyküküllő megye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendeléseinek megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlőtelep feltétlen megbízhatóságáról.

Szőlőkarót

keresek. Szükségem van 5—6000 darab téli vágású 180 vagy 200 centiméter hosszú, 6 centiméter átlagos vastagságú (átméretű) tölgy vagy akácfa

hasított karóra.

Minta nélküli ajánlatra nem reflektálok. Előleget nem küldök, utánvételt nem fognak el! Ha a karó megfelel, azonnal fizetek. Mintát értékéhez mérten megveszem.

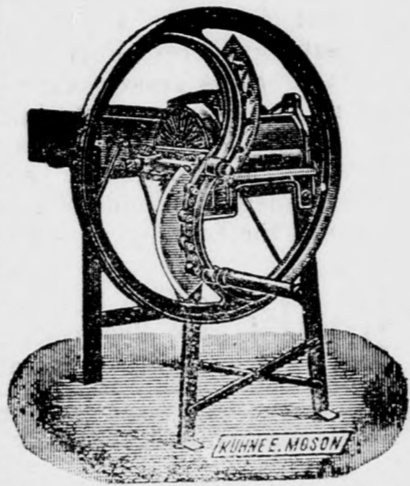
Páslek Lajos

szőlőbirtokos Zalaegerszeg.

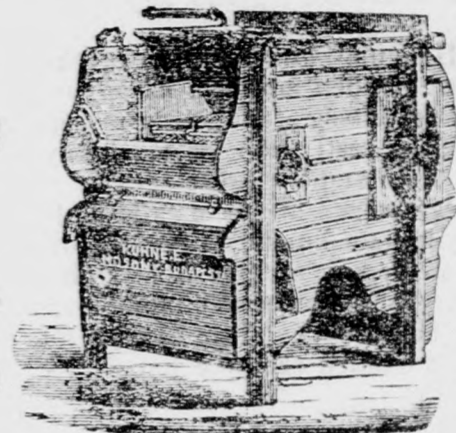
Legalkalmasabb bevásárlási forrás!

A KÜHNE-féle mosonyi gazdasági gépgyár gyártmányaiból állandó raktár van

Gráner Lipót Fia vaskereskedésében, ZALAEGERSZEGEN.

Gyári árban kaphatók mindenféle gazdasági gépek.

A gazdaközönség igen kedvező részletfizetési feltételek mellett vásárolhat gazdasági gépeket.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás!

Millió háziasszonyok tisztítanak

Globus

Fémtisztítókivonatal

mely a legjobb fémtisztítószer a világon.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. osztálysorsjáték (XYVII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítónak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása 1910 november hó 17. és 18-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1910. évi október hó 23-án.

Magy. kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

ERDÉLYI JENŐ

gépész és elektrotechnikus gép-,
fém- és lakatos ipari műheiyé

ZALAEGERSZEGEN.

Az ezredéves országos kiállítás elismerő oklevelével kitüntetve.

Telefon szám 43.

Készít:

furt, levert és ásott kutakat, szivattyukat, két csőbörrel működő, könnyű járású különleges kutszerkezeteket.

Gép, vas, fémipari és lakatos munkákat, drótfonatokat.

Villanyvilágítási, telefon és házcisengő berendezéseket.

Vizvezeték berendezéseket elektromotórral közvetlenül a kutból automatikus bekapcsolással. Légnyomással működő vízvezetéseket kézi vagy géperőre.

Fürdő- és closet berendezéseket vízvezetékkel vagy anélkül. Csatornázásokat.

Javításokat és átalakításokat jutányosan eszközöl.